

Datum van inontvangstneming : 10/12/2019

Zaak C-811/19

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

4 november 2019

Verwijzende rechter:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

31 oktober 2019

Strafzaak tegen:

FQ

GP

HO

IN

JM

Andere partij bij de procedure:

Minister Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție

---

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Hogere beroepen tegen het strafvonnis van 8 februari 2018, uitgesproken door een strafkamer van drie rechters van de Înalță Curte de Casație și Justiție (hoogste rechterlijke instantie, Roemenië, hierna „ÎCCJ”).

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Op grond van artikel 267 VWEU wordt verzocht om uitlegging van artikel 2 en artikel 19, lid 1, VEU, artikel 325, lid 1, VWEU, artikel 58 van richtlijn 2015/849, artikel 4 van richtlijn 2017/1371, artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en van het beginsel van voorrang van het Unierecht.

Prejudiciële vragen

1. Moeten artikel 19, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, artikel 325, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, artikel 58 van richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en richtlijn 2006/70/EG van de Commissie, artikel 4 van richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt, opgesteld op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen van 26 juli 1995, aldus worden uitgelegd dat *zij in de weg staan aan een beslissing van een orgaan dat geen deel uitmaakt van de rechterlijke macht, de Curte Constituțională a României (grondwettelijk hof, Roemenië), waarbij wordt geoordeeld over een procedurele exceptie inzake de onwettige samenstelling van de rechterlijke kamers, gelet op het beginsel van specialisatie van rechters van de ÎCCJ (dat niet in de Roemeense grondwet is opgenomen), en waarbij een rechterlijke instantie wordt gedwongen om zaken in hoger (devolutief) beroep voor een nieuwe beslissing naar de in eerste aanleg bevoegde rechter van die instantie terug te verwijzen?*

2. Moeten artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 47, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie aldus worden uitgelegd dat *zij eraan in de weg staan dat een orgaan dat geen deel uitmaakt van de rechterlijke macht vaststelt dat de rechterlijke kamers van een afdeling van de hoogste rechterlijke instantie (kamers die zijn samengesteld uit rechters in functie, die bij hun bevordering naar de strafkamer van die instantie beschikken over specialisatie die voor de bevordering naar de strafrechtelijke afdeling van de hoogste rechterlijke instantie is vereist) onwettig zijn samengesteld?*

3. Moet de voorrang van het Unierecht aldus worden uitgelegd dat *de nationale rechter een arrest van het grondwettelijk hof buiten toepassing kan laten waarin uitlegging wordt gegeven aan een rechtsregel die van lagere rang is dan de grondwet, betrekking heeft op de organisatie van de ÎCCJ, is opgenomen in de nationale wet betreffende de voorkoming, opsporing en bestrijding van corruptie,*

en door een rechterlijke instantie gedurende 16 jaar consequent op dezelfde wijze is uitgelegd?

4. *Omvat het beginsel van vrije toegang tot de rechter overeenkomstig artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie de specialisatie van rechters en de vorming van gespecialiseerde kamers bij een hooggerechtshof?*

Aangevoerde bepalingen van Unierecht en rechtspraak van het Hof

VEU, artikel 2 en artikel 19, lid 1

VWEU, artikel 325, lid 1

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”), artikel 47

Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PB 2015, L 141, blz. 73), artikel 58

Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt (PB 2017, L 198, blz. 29), artikel 4

Arrest van 27 februari 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117; arrest van 19 september 2006, ██████████, C-506/04, EU:C:2006:587; arrest van 16 februari 2017, ██████████, C-503/15, EU:C:2017:126; arrest van 8 juli 2010, Afton Chemical, C-343/09, EU:C:2010:419; arrest van 9 november 2010, ██████████ en ██████████, C-92/09 en C-93/09, EU:C:2010:662; arrest van 23 oktober 2012, Nelson e.a., C-581/10 en C-629/10, EU:C:2012:657; arrest van 22 januari 2013, Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28; arrest van 17 oktober 2013, ██████████, C-101/12, EU:C:2013:661

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Constituția României (Roemeense grondwet), artikel 1, lid 3, artikel 21, artikel 124, lid 3, artikel 126, lid 1, artikel 142, lid 1, en artikel 146, onder e). Volgens deze bepalingen is Roemenië een rechtsstaat, waar eenieder zich tot de rechter kan wenden voor de bescherming van zijn rechten, vrijheden en legitieme belangen. De rechters zijn onafhankelijk en uitsluitend onderworpen aan de wet. Door de ÎCCJ en de andere bij de wet ingestelde rechterlijke instanties wordt

rechtgesproken. De Curte Constituțională is de hoeder van de suprematie van de grondwet. Een van zijn bevoegdheden is het beslechten van juridische geschillen van constitutioneel karakter tussen overheidsorganen.

Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (wet nr. 135/2010 betreffende het wetboek van strafvordering), artikel 421, lid 2, onder b), dat bepaalt in welke omstandigheden een arrest in hoger beroep kan worden vernietigd en de zaak kan worden terugverwezen naar de rechter in eerste aanleg.

Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (wet nr. 78/2000 ter voorkoming, opsporing en bestrijding van corruptie), artikel 29, volgens welke „[v]oor de behandeling in eerste aanleg van de in deze wet bedoelde misdrijven [...] gespecialiseerde rechterlijke kamers [worden] gevormd”.

Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (wet nr. 304/2004 betreffende de rechterlijke organisatie), artikel 19, lid 3, dat bepaalt dat „[a]an het begin van elk jaar [...] het college van bestuur van de Înalță Curte de Casație și Justiție [...] goedkeuring [kan] verlenen aan de vorming van gespecialiseerde rechterlijke kamers binnen de afdelingen van de Înalță Curte de Casație și Justiție [...]. Voorts bepaalt artikel 99, lid 1, onder ș), van deze wet dat de niet-eerbiediging van de beslissingen van het grondwettelijk hof een tuchtrechtelijk vergrijp vormt.

Besluit van de Curte Constituțională nr. 417/2019, bekendgemaakt in de Monitor Oficial (Roemeens publicatieblad) nr. 825 van 10 oktober 2019.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Bij strafvonnis van 8 februari 2018, gewezen door een college van drie rechters van de strafkamer van de ÎCCJ, werden de beklaagden in eerste aanleg veroordeeld tot gevangenisstraffen van 2 tot 8 jaar, wegens corruptie, witwassen, met corruptie gelijkgestelde misdrijven en valsheid in geschrifte. Bovendien is een bedrag van 6 200 000 RON in beslag genomen bij één van de beklaagden (een voormalig burgemeester, senator en minister).
- 2 De tegen de beklaagden ingebrachte beschuldigingen houden verband met een openbare aanbestedingsprocedure die in 2009 is ingeleid door S. C. Compania de Apă Olt S. A. voor de uitvoering van drie werken voor herstel en uitbreiding van de waterleiding en het riool in meerdere plaatsen, in het kader van een project van 72,7 miljoen EUR (exclusief btw). Het project was hoofdzakelijk gefinancierd uit Europese subsidies (82 %) en voor het overige door Roemeense overheidsinstanties.
- 3 Wat het **misdrijf van corruptie** betreft, heeft de rechter in eerste aanleg geoordeeld dat de persoon die achtereenvolgens het ambt van burgemeester, senator en minister bekleedde *ten eerste* in de periode 2009-2010 een toezegging

tot betaling van 15 640 310,43 RON, dat wil zeggen 20 % van de totale waarde van de drie aanbestedingsovereenkomsten, heeft aangenomen van een getuige die aangifte heeft gedaan, bestuurder van een vennootschap, en *ten tweede* tussen 2011 en 2013 van diezelfde getuige in meerdere schijven een bedrag van in totaal 1 500 000 EUR (6 200 000 RON) heeft ontvangen in ruil voor het uitoefenen van invloed bij de leden van de aanbestedingscommissie van S.C. Compania de Apă Olt S.A., bij functionarissen van de Consiliu Național pentru Soluționarea Contestațiilor (nationale raad voor de behandeling van bezwaarschriften) en bij rechters van een Curte de Apel (hof van beroep).

- 4 Wat het **misdrijf van witwassen** betreft is geoordeeld dat dezelfde beklaagde in de periode 2012-2013 een fictieve financiële constructie heeft opgezet en uitgevoerd tussen de vennootschappen van twee getuigen die aangifte hebben gedaan en nog zes andere vennootschappen, voor de verhulling van 3 080 000 RON, afkomstig uit het misdrijf van ongeoorloofde beïnvloeding, in de vorm van goederen (goudstaven, kunstwerken), diensten en werkzaamheden ten behoeve van een hotel dat hij bezit en bestuurt via tussenpersonen. Tevens heeft hij in dezelfde periode, met vier andere tussenpersonen, een mechanisme opgezet en uitgevoerd voor de omzetting en verhulling van 2 558 658 RON, verkregen uit corruptie, in de vorm van schilderijen en andere kunstwerken.
- 5 Wat het **met corruptie gelijkgestelde misdrijf** betreft, is geoordeeld dat dezelfde persoon, als burgemeester en senator, tussen 2011 en 2013 vier vennootschappen heeft gehad, bestuurd via tussenpersonen, en dat deze persoon herhaaldelijk, door toedoen van degenen die daarvoor rechtmatig waren aangewezen, financiële transacties heeft verricht in het kader van handelsactiviteiten, die onverenigbaar zijn met de beklede functies, om winst te verkrijgen voor de vennootschappen die hij feitelijk bestuurd of om zichzelf voordelen te verschaffen.
- 6 Daarnaast is er **valsheid in geschrifte** vastgesteld, erin bestaande dat drie beklaagden tussen 2011 en 2013 meerdere onderhandse akten hebben vervalst, die de grondslag hebben gevormd voor fictieve handelstransacties die zijn uitgevoerd in het kader van een constructie voor het verhullen van de afkomst van de witgewassen goederen.
- 7 Het Minister Public (openbaar ministerie) en vier van de vijf beklaagden hebben tegen het vonnis in eerste aanleg hoger beroep ingesteld bij de strafkamer van de ÎCCJ. Zowel de kamer van drie rechters als die van vijf rechters is samengesteld uit rechters van de strafkamer van ÎCCJ, die ten tijde van hun benoeming bij deze gerechtelijke instantie in strafzaken waren gespecialiseerd, ongeacht het voorwerp van die zaken.
- 8 Terwijl het hoger beroep in behandeling was heeft de Curte Constituțională arrest nr. 417 van 3 juli 2019 gewezen, waarin die instantie heeft vastgesteld dat er een grondwettelijk geschil bestond tussen het parlement en de ÎCCJ, vanwege het feit dat de ÎCCJ geen gespecialiseerde rechterlijke kamers had gevormd voor de berechting van corruptiemisdrijven in eerste aanleg, in strijd met artikel 29, lid 1,

van Legea nr. 78/2000. Volgens dit arrest moeten de zaken die de ÎCCJ vóór 23 januari 2019 in eerste aanleg heeft beslecht (de datum waarop de gespecialiseerde rechterlijke kamers zijn gevormd), voor zover zij niet definitief zijn geworden, in eerste aanleg door gespecialiseerde rechterlijke kamers worden herzien.

- 9 Dit arrest van de Curte Constituțională is gewezen naar aanleiding van een verzoek door de voorzitter van de Kamer van Afgevaardigden, tegen wie op dat moment een strafrechtelijk onderzoek liep voor feiten waarop Legea nr. 78/2000 van toepassing is. Zijn zaak bevond zich in hoger beroep bij de kamer van vijf rechters van de ÎCCJ.
- 10 Na bekendmaking van het genoemde arrest hebben de beklaagden gevorderd dat het bindende karakter ervan werd vastgesteld met betrekking tot het arrest waartegen beroep was ingesteld, aangezien de kamer van drie rechters die het had gewezen niet gespecialiseerd was op corruptiegebied, hetgeen volgens de uitlegging van de Curte Constituțională leidt tot nietigheid van het bestreden vonnis.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 11 Met uitzondering van het Openbaar Ministerie, stelden partijen dat het Unierecht in casu niet van toepassing is. Gelet op het voorwerp van de zaak en het bindende karakter van het arrest van de Curte Constituțională, dat niet door een arrest van de ÎCCJ buiten toepassing gelaten kan worden, zijn op de onderhavige zaak uitsluitend bepalingen van nationaal recht van toepassing.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 12 De verwijzende rechter benadrukt dat maatregelen opgelegd aan rechters op het gebied van de uitlegging van de wet betreffende de organisatie van de rechterlijke macht, ongeacht door wie in een lidstaat deze maatregelen zijn vastgesteld, op het gebied dat wordt geregeld door artikel 58, lid 2, van richtlijn 2015/849 en op het gebied geregeld door artikel 4, leden 1 en 2, van richtlijn 2017/1371, in overeenstemming moeten zijn met de waarden van de rechtsstaat.
- 13 Uitlegging van de in de prejudiciële vragen genoemde bepalingen is onmisbaar voor de beslechting van de bij de verwijzende rechter aanhangige zaak. Met de vragen wordt beoogd vast te stellen of – in het licht van het beginsel van doeltreffendheid van strafsancties in het geval van ernstige onrechtmatige handelingen die de financiële belangen van de Unie schaden of kunnen schaden, zoals in de onderhavige zaak, namelijk corruptiemisdrijven gepleegd in het kader van aanbestedingen die grotendeels uit Europese middelen worden gefinancierd, evenals witwaspraktijken – deze bepalingen aldus dienen te worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen de toepassing door een nationale rechter van een beslissing van een autoriteit die geen deel uitmaakt van de rechterlijke macht, waarbij die

autoriteit oordeelt over de gegrondheid van een gewoon rechtsmiddel en terugverwijzing gebiedt, met als gevolg dat de strafklacht opnieuw wordt behandeld door hervatting van de behandeling in eerste aanleg.

- 14 Wat de eerste vraag betreft, merkt de verwijzende rechter op dat de lidstaten, in het licht van artikel 325, lid 1, VWEU, doeltreffende en afschrikkende maatregelen dienen te nemen ter bestrijding van illegale activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad, om die belangen naar behoren te beschermen, onder andere tegen corruptie. Zoals blijkt uit de considerans van richtlijn 2017/1371, vormt corruptie een bijzonder ernstige bedreiging voor deze belangen.
- 15 De rechtsstaat is onverenigbaar met de vaststelling van maatregelen die strijdig zijn met artikel 325, lid 1, VWEU.
- 16 Het Hof van Justitie heeft in zijn rechtspraak vastgesteld dat de op de lidstaten rustende verplichtingen betrekking hebben op, ten eerste, de vaststelling van wettelijke maatregelen die noodzakelijk zijn om te waarborgen dat de procedurele regeling die van toepassing is op de vervolging van misdrijven waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad, zo is opgezet dat zij geen systematisch risico inhoudt dat deze feiten onbestraft blijven, en de fundamentele rechten van de beklaagden kunnen beschermen.
- 17 In de tweede plaats staat het aan de nationale rechterlijke instanties om de volle werking van de uit artikel 325, lid 1, VWEU voortvloeiende verplichtingen te verzekeren en interne bepalingen buiten toepassing te laten die, in het kader van een procedure die betrekking heeft op ernstige criminaliteit, in de weg staan aan doeltreffende en afschrikkende sancties ter bestrijding van illegale activiteiten die de financiële belangen van de Unie kunnen schaden.
- 18 De strafrechtelijke procedures waarin de rechterlijke instanties beslissingen nemen over het Unierecht, mogen niet worden belemmerd door de vaststelling van maatregelen die niet ertoe strekken fraude te ontmoedigen en in de lidstaten en in de instellingen, organen en instanties van de Unie geen doeltreffende bescherming bieden.
- 19 In die context acht de verwijzende rechter het nuttig dat, in het licht van de definities van de begrippen „passieve corruptie” en „corruptie” als bedoeld in artikel 4 van richtlijn 2017/1371, uitleg wordt gegeven aan de uitdrukking „en alle andere onwettige activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad” in artikel 325, lid 1, VWEU, teneinde te bepalen of de werkingssfeer van deze bepaling ook eigenlijke corruptiemisdrijven omvat.
- 20 Deze verduidelijking is belangrijk, want een van de beklaagden in kwestie heeft gebruik gemaakt van zijn invloed als ambtsdrager (senator, minister) op bepaalde ambtenaren om hen ertoe te brengen hun taken te verzuimen, en heeft in ruil daarvoor een aanzienlijk deel van de waarde van de aanbestedingsovereenkomsten gevraagd en ontvangen, die voornamelijk zijn gefinancierd door Europese

middelen en, in geringe mate, uit de begroting van nationale overheidsinstanties. Deze handelingen konden door hun aard de financiële belangen van de Unie en de Roemeense staat schaden.

- 21 De uitlegging van het Hof van Justitie is nodig, omdat de maatregel van terugverwijzing die is opgelegd door een rechtsprekend orgaan dat geen deel uitmaakt van de rechterlijke macht afbreuk doet aan de verwezenlijking van de doelstellingen van richtlijn 2017/1371, aangezien deze de toepassing van doeltreffende en afschrikkende strafsancities binnen een redelijke termijn zou kunnen verhinderen. Bovendien bestaat het gevaar van verjaring van strafrechtelijke aansprakelijkheid in geval van illegale activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad, wegens de complexiteit en de duur van de procedures tot de vaststelling van een definitief vonnis na de hervatting van het geding in eerste aanleg. Tot slot ontnemt een mogelijke verjaring de doeltreffende werking aan de wettelijke maatregelen tot terugwinning van de opbrengsten uit criminele activiteiten, zodat de nationale rechter niet meer kan voldoen aan zijn uit het Unierecht voortvloeiende verplichtingen.
- 22 De verwijzende rechter preciseert dat de gerechtelijke procedure in casu vanwege de complexiteit ervan in eerste aanleg al ongeveer vier jaar heeft geduurd.
- 23 Wat de **tweede vraag** betreft, vraagt de verwijzende rechter om verduidelijking van een problematiek die vergelijkbaar is met die in zaak C-357/19, namelijk of het begrip rechtsstaat in de zin van artikel 2 VEU verenigbaar is met een ingreep in justitie zoals die tot stand is gebracht door besluit nr. 417 van de Curte Constituțională. Er wordt dus verzocht om uitlegging van het in artikel 2 VEU bedoelde begrip rechtsstaat, in samenhang met artikel 47 van het Handvest, in de context van een geding waarin meerdere bepalingen van het Unierecht worden toegepast en waarin, volgens de tenlastelegging, de financiële belangen van de Unie worden geschaad of kunnen worden geschaad.
- 24 Het belang van de Curte Constituțională bij de verwezenlijking van de rechtsstaat en het respect waarmee de beslissingen van deze instantie moeten worden bejegend, zijn boven enige twijfel verheven. Overeenkomstig het nationale recht is de Curte Constituțională evenwel niet opgenomen in het stelsel van rechterlijke instanties en heeft hij geen rechtsprekende bevoegdheden.
- 25 De tussenkomst van het Hof van Justitie is noodzakelijk om het begrip rechtsstaat te verduidelijken, ook vanuit het oogpunt van de rechterlijke onafhankelijkheid, aangezien de Curte Constituțională bij het genoemde arrest bindende procedurele maatregelen instelt die door hun effect, het overdoen van bepaalde zaken vanwege het ontbreken van specialisatie in corruptiemisdrijven van de rechterlijke colleges binnen de strafkamer van de ÎCCJ, schade toebrengen of kunnen toebrengen aan de financiële belangen van de Unie, door het dreigende risico dat plegers van ernstige feiten onbestraft blijven. Relevant is dat alle rechters van de strafkamer van de ÎCCJ op het moment van bevordering voldeden aan de voorwaarde dat zij in strafzaken gespecialiseerd moesten zijn.

- 26 De waarborg van onafhankelijkheid, die inherent is aan de taak van de rechter, is niet alleen nodig op het niveau van de Unie, ten aanzien van de rechters en de advocaten-generaal van het Hof, maar ook op het niveau van de lidstaten ten aanzien van de nationale rechterlijke instanties. Het begrip onafhankelijkheid houdt met name in dat het betrokken orgaan zijn rechtsprekende taak geheel zelfstandig uitoefent, zonder onderworpen te zijn aan enige hiërarchische of ondergeschiktheidsrelatie, en zonder opdrachten of instructies te ontvangen, ongeacht de herkomst ervan, zodat het orgaan wordt beschermd tegen tussenkomst of druk van buitenaf die de onafhankelijkheid van de oordeelsvorming van zijn leden kunnen aantasten en hun beslissingen kunnen beïnvloeden.
- 27 Elke lidstaat moet verzekeren dat de instanties die als rechterlijke instantie in de zin van het Unierecht deel uitmaken van zijn stelsel van beroepsmogelijkheden, voldoen aan de vereisten van een daadwerkelijke rechtsbescherming op de onder het Unierecht vallende gebieden, aangezien de instandhouding van de onafhankelijkheid van een dergelijke instantie van primordiaal belang is.
- 28 Gelet op de rechtspraak van het Hof van Justitie, maar ook op het belang van het legaliteitsbeginsel in zowel de rechtsorde van de Unie als de nationale rechtsorde, wenst de verwijzende rechter van het Hof van Justitie te vernemen of de betekenis van het begrip „gerecht dat vooraf bij wet is gesteld” zoals bedoeld in artikel 47, lid 2, van het Handvest in de weg staat aan de uitlegging die het Grondwettelijk Hof heeft gegeven aan de onrechtmatigheid van de samenstelling van de rechtbank.
- 29 Wat de **derde vraag** betreft, is de uitlegging van het Hof van Justitie noodzakelijk om te verduidelijken of het arrest van de Curte Constituțională – een rechtsprekend orgaan dat geen deel uitmaakt van de rechterlijke macht en exclusief bevoegd is om te oordelen over geschillen van grondwettelijke aard en waarvan de uitspraken *erga omnes* bindend zijn – deel uitmaakt van de categorie van bepalingen die buiten toepassing kunnen en moeten worden gelaten zodat de rechtsregels van de Unie volledig doeltreffend kunnen zijn, met name in het geval waarin er een nationale bepaling bestaat volgens welke een tuchtsanctie mag worden opgelegd aan de rechter die de werking van de Unieregels tenietdoet.
- 30 Die verduidelijking is onontbeerlijk daar bij ontstentenis van een antwoord een ernstig gevaar bestaat dat het arrest van het Hof, wat het antwoord op de prejudiciële vragen ook zij, niet kan worden toegepast in het nationale recht.
- 31 Met zijn **vierde vraag** geeft de verwijzende rechter het Hof de uitlegging in overweging dat, gezien het belang van het beginsel van onafhankelijkheid van de rechter, een uitbreiding van de aanknopingspunt bij het Unierecht ook gerechtvaardigd is in zaken waarin uitsluitend het nationale recht van toepassing is, wanneer dit beginsel in gevaar wordt gebracht door de gevolgen van de beslissingen van een rechtsprekend orgaan, ook al is dat de Curte Constituțională.

Standpunt van de nationale rechter

- 32 Volgens de verwijzende rechter verzet het recht van de Unie, met name de artikelen waarvan de uitlegging wordt gevraagd, zich tegen de toepassing van het betrokken arrest van de Curte Constituțională, dat vernietiging tot gevolg heeft van de arresten die in eerste aanleg gedurende een bepaalde periode zijn geweest door colleges van drie rechters van de strafkamer van de ÎCCJ, en dat in strijd is met het beginsel van de doeltreffendheid van strafrechtelijke sancties voor ernstige onwettige activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad. In de eerste plaats wordt namelijk de schijn van straffeloosheid gecreëerd, en in de tweede plaats ontstaat een systemisch risico van straffeloosheid door verjaring, wegens de complexiteit en de duur van de procedures tot de vaststelling van een definitief arrest na een nieuwe beoordeling door de rechter.
- 33 Bovendien verzet het beginsel van onafhankelijkheid van de rechter zich ertegen dat een rechtsprekend orgaan dat geen deel uitmaakt van de rechterlijke macht procedurele maatregelen bepaalt die vereisen dat een aantal zaken in eerste aanleg opnieuw wordt behandeld, waarbij de tenlastelegging zonder gegronde redenen opnieuw ter discussie wordt gesteld, waardoor het recht op een eerlijk proces in die zaken wordt aangetast. Een college van rechters van de strafkamer van de ÎCCJ, die ten tijde van hun benoeming bij de hoogste rechterlijke instantie gespecialiseerd waren in strafzaken, vormt geen belemmering voor een eerlijk proces of de toegang tot de rechter.
- 34 Bijgevolg verzet het Unierecht zich tegen het dwingende karakter van een beslissing van een rechtsprekend orgaan, ook al is dat de Curte Constituțională, volgens welke de nationale rechter niet bevoegd is om te beoordelen of het voorrangsbeginsel van toepassing is.
- 35 Ten slotte vraagt de verwijzende rechter dat het evenredigheidsbeginsel, dat volgens vaste rechtspraak van het Hof vereist dat de handelingen van de instellingen van de Unie geschikt zijn om de door de betrokken regeling nagestreefde legitieme doelstellingen te bereiken en niet verder gaan dan wat passend en noodzakelijk is om die doelstellingen te bereiken, *mutatis mutandis* ook in de onderhavige zaak wordt toegepast.

Rechtvaardiging voor behandeling van de zaak volgens de versnelde procedure

- 36 In de onderhavige zaak is spoed gerechtvaardigd, enerzijds omdat op korte termijn duidelijkheid moet worden verkregen over de rechtspositie van personen wier zaak al een aanzienlijke periode (4 jaar) in behandeling is, en anderzijds omdat met het verstrijken van de tijd gevaren ontstaan met betrekking tot de mogelijkheid van een eventuele tenuitvoerlegging en de invordering van in beslag genomen bedragen.